

Etica în funcția publică

București, 27 martie 2015

DI. Yves Gounin

Consilier statal

Directorul Departamentului pentru Relații Internaționale

Cuprins

- Prezentare generală
 1. Definiții
 2. Cadrul juridic francez privind deontologia
 3. Standarde de comportament
- Concluzii

Prezentare generală

- De ce trebuie funcționarii publici să respecte codul de etică profesională?
 - Interesul opiniei publice
 - Principiul bunei guvernări publice
 - Principiul neutralității administrației
 - Încrederea opiniei publice

1. Definiții

- **Moralitatea** se referă la capacitatea de a face diferența între *bine* și *rău*
- **Etica** este ramura filozofiei care se ocupă de problemele de moralitate.
- **Deontologia** este știința care studiază obligațiile și comportamentul celor care practică o anumită profesie.
- **Disciplina**: sancțiunile pentru încălcarea normelor.

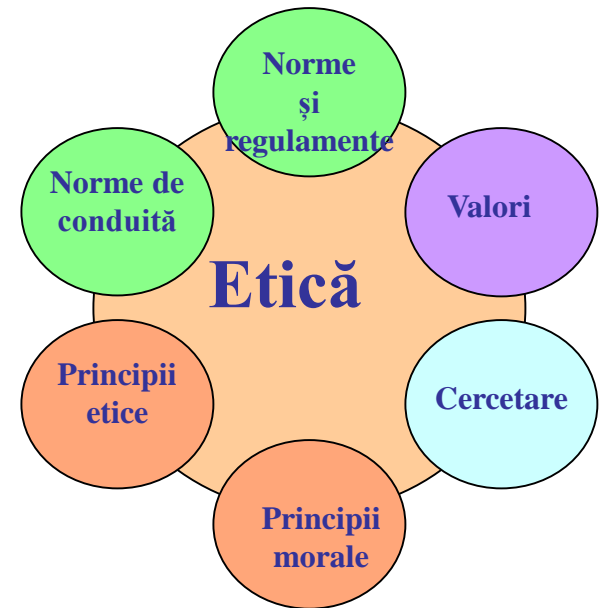

1. Definiții (continuare)

- Deontologie + Etică = O sursă de **ajutor** pentru **procesul decizional**
- Deontologie + Disciplină = Un instrument de **control** al comportamentului individual

2. Cadrul juridic și de etică francez

- Deontologia este o combinație între „instrumente cvasi-juridice” și „etică dură”
- **Codurile de etică** sunt dezbătute și adoptate de ordinele profesionale (MPs : 1947)
- Acele coduri sunt apoi ratificate de Guvern
- => Standardele deontologice pot varia de la o profesie la alta

2. Cadrul juridic francez pentru deontologie

- Nerespectarea obligațiilor etice (corupție, șantaj, utilizarea nepotrivită a bunurilor statului)
 - **Cadrul juridic penal:**
 - Codul penal 1810
 - *Legea* din 6 octombrie 1919
 - Exemple: **dobândirea ilegală de comisioane:** Art. 432-12 din Codul penal (5 ani de închisoare, 75.000€ amendă)
 - **Rotația de personal** este sancționată dur: Art.432-13
 - **Legea disciplinară:** mai ușor de aplicat decât legea penală
 - Dosarul CE 12 ianuarie 2011 *Jean-Huge Matelly* (puterea de a dispune)

Nebunia cu deontologia

- Adusă în atenție recent prin:
 - Internet
 - Combaterea corupției
 - Schimbările din politică
 - Lobby internațional (Transparency International, Doing business ...)

3. Standarde de comportament

- **Integritate:** a acorda o mai mare importanță obligațiilor funcției publice decât intereselor personale
- **Imparțialitate:** a acționa numai cu privire la fondul cauzei și a lucra la fel pentru guverne cu diferite coloraturi politice
- + onestitate, obiectivitate, eficacitate ...

3.1. Integritate și intimitate

- Întotdeauna trebuie să acționeze în mod profesional care merită și câștigă încrederea celor cu care lucrează
 - Obligațiile funcției publice vs. viața personală
 - *Funcționarii publici pot avea cont de Facebook?*
 - *Funcționarii publici pot consuma substanțe ca drogurile și alcoolul?*

3.1. Integritate (continuare)

- Nu vă folosiți în mod necorespunzător de funcția dvs.
 - Abuzul de bunurile publice și de resursele statului
 - *Funcționarul public poate să folosească mașina de serviciu în scopuri personale (cum ar fi: conducerea copiilor la școală)?*

3.1. Integritatea și datoria de a respecta normele

- Nu dezvăluți informații oficiale fără a avea autorizație corespunzătoare
 - Art. 28, *Legea* din 13 iulie 1983
- **Raportarea pentru integritate**: Trebuie să sesizați poliția sau alte autorități de reglementare relevante privind dovezile de infracțiuni sau acțiuni nelegale
 - Hărțuire sexuală/hărțuire psihologică
 - CEDO 21 iulie 2011, *Heinisch c. Germaniei*: infirmiera de la geriatrie din Berlin Lander

3.1. Integritatea și urmărirea simultană a activităților

- Nu desfășurați muncă remunerată în afara obligațiilor de serviciu și nu folosiți aparatura din dotare pentru o astfel de muncă
 - *Exemplu:* Sunteți director de spital. *Unul dintre doctori lipsește des de la serviciu pentru că are propriul cabinet în oraș. Poate el să desfășoare două activități în același timp?*
- Excepții:
 - Activitățile științifice, literare sau artistice
 - Profesorii care aparțin unei profesii liberale
 - Permisivune de la superior
 - Desfășurarea unei activități în paralel, fără ca activitatea principală să fie afectată

3.1. Integritate și cadouri

- **Refuzați** orice avantaj material sau personal de la oricine care se poate considera în mod rezonabil că vă poate compromite integritatea ț
 - **Articolul 8 din Codul funcției publice:** „Funcționarii publici nu trebuie să primească nici un fel de beneficii de la un terț despre care se poate considera în mod rezonabil că le poate compromite capacitatea de judecată sau integritatea”
 - *Exemplu: Sunteți judecător la o instanță locală. După ce ați soluționat un litigiu între doi agricultori, partea care a câștigat vrea să vă mulțumească oferindu-vă un măgar.*
- **Excepții:**
 - *Valoarea fiecărui cadou primit trebuie să nu depășească suma de 30€ (Ghidul parizian de practică profesională) sau 100€ (Carta deontologiei competenței administrative)*
 - *Anunțați-vă superiorul*

3.1. Integritate (continuare)

- Nu vă implicați în nici o tranzacție sau acțiune care vine în conflict cu îndeplinirea obligațiilor dvs. de serviciu sau le încalcă
- **Conflicte de interese**
- **Limitările politicii de rotație de personal:** Limitarea posibilității de angajare în viitor de către companiile pentru care a lucrat biroul dvs.
- *Exemplu: Lucrați la Ministerul Energiei. Puteți să vă dați demisia și să vă angajați la Exxon ?*

3.2. Imparțialitate

- Evitați să vă favorizați rudele și prietenii în activitățile legate de serviciu
 - *Exemplu: Lucrați la Ministerului de Comerț exterior. Vărul dvs. a trimis o cerere pentru a obține o autorizație de export*

Imparțialitatea și obligația de discreție și confidențialitate

- Nu acționați sub influența ideilor unui partid politic
- Funcționarii publici nu se pot implica în activitățile unui partid politic la locul de muncă
- Obligațiile funcției publice vs. libertatea de opinie
 - *Pot funcționarii publici să candideze la alegeri?*
- **Discreție, loialitate și neutralitate**
 - Dosarul: CE, 10 martie 1974 *Jannès*
 - Libertatea de exprimare, libertatea de asociere
 - Respectarea regulii incompatibilității

3.2. Imparțialitate

- Neutralitate religioasă
 - *Dosarul Dlle Marteaux (3 mai 2000)*
 - *Poate un funcționar public francez să poarte vălul islamic - burka/niqab/hijab ?*

- **Principiul laicității**

Vă mulțumesc pentru atenție!